

Príloha č. 1: Ciele udržateľného rozvoja

1. Odstrániť chudobu vo všetkých formách

- 1.1. Do roku 2030 odstrániť extrémnu chudobu pre všetkých ľudí vo svete, ktorá je v súčasnosti meraná ako počet ľudí žijúcich z menej ako 1,25 USD na deň
- 1.2. Do roku 2030 zredukovať aspoň o polovicu pomer mužov, žien a detí všetkých vekových kategórií žijúcich v chudobe vo všetkých jej formách podľa národnej definície
- 1.3. Implementovať vhodné systémy sociálnej ochrany na národnej úrovni pre všetkých a do roku 2030 dosiahnuť podstatné pokrytie chudobného a zraniteľného obyvateľstva
- 1.4. Do roku 2030 zabezpečiť, aby všetci muži a ženy, predovšetkým chudobní a zraniteľní, majú rovnaké práva na ekonomické zdroje, a tiež prístup k základným službám, vlastníctvu a kontrole pozemkov a iných foriem vlastníctva, dedičstvu, prírodným zdrojom, vhodným novým technológiám a finančným službám vrátane mikrofinancovania
- 1.5. Do roku 2030 vybudovať odolnosť chudobných a tých, ktorí sa nachádzajú v zraniteľnej situácii a znížiť ich expozíciu a zraniteľnosť voči extrémnym udalostiam súvisiacim s klímou a ďalšími ekonomickými, sociálnymi a environmentálnymi šokmi a katastrofami
- 1.a Zabezpečiť signifikantnú mobilizáciu zdrojov z rôznych zdrojov, vrátane posilnenej rozvojovej spolupráce, s cieľom poskytnúť adekvátne a predvídateľné prostriedky pre rozvojové krajiny, najmä pre najmenej rozvinuté krajiny, na realizáciu programov a politík na odstránenie chudoby vo všetkých jej formách
- 1.b Vytvoriť politický rámec na národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni založený na rozvojových stratégiách zameraných na chudobných a rodovej rovnosti, na podporu akcelerácie investícií do opatrení zameraných na odstránenie chudoby

2. Odstrániť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť, zlepšiť výživu a podporovať udržateľné poľnohospodárstvo

- 2.1. Do roku 2030 odstrániť hlad a všetkým ľuďom zabezpečiť prístup k bezpečnému, nutričnému a dostatočnému jedlu po celý rok, najmä však chudobným a ľuďom v zraniteľnej situácii
- 2.2. Do roku 2030 odstrániť všetky formy podvýživy, vrátane dosiahnutia medzinárodne uznaného cieľa o zakrpatení a plytvaní u detí do veku 5 rokov do roku 2025, a reagovať na potreby výživy dospievajúcich dievčat, tehotných a dojčiacich žien a starších osôb
- 2.3. Do roku 2030 zdvojnásobiť produktivitu v poľnohospodárstve a príjmy malých producentov potravín, najmä žien, domorodého obyvateľstva, rodinných fariem, pastierov a rybárov, a to aj prostredníctvom bezpečného a rovnakého prístupu k pôde, iným výrobným zdrojom a vstupom, vzdelaniu, finančným službám, trhom a príležitostiam na zvyšovanie hodnoty a zamestnanie mimo farmy
- 2.4. Do roku 2030 zabezpečiť udržateľný systém produkcie potravín a implementovať pružné poľnohospodárske postupy, ktoré zvyšujú produktivitu a produkciu, a ktoré pomáhajú

udržiavať ekosystémy posilňujúce kapacity na adaptáciu na klimatické zmeny, extrémne počasie, suchá, záplavy a iné katastrofy a ktoré progresívne zlepšujú pôdu a jej kvalitu

- 2.5. Do roku 2020 zachovať genetickú rozmanitosť semien, kultivovaných rastlín a hospodárskych a domácich zvierat a ich príbuzných divoko žijúcich druhov, okrem iného prostredníctvom riadne spravovaných a diverzifikovaných osív a rastlinných bánk na národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni, a podporovať prístup a spravodlivé a rovnaké zdieľanie benefitov z využívania genetických zdrojov a súvisiacich tradičných vedomostí, ako bolo medzinárodne dohodnuté
- 2.a Zvýšiť investície, a to aj prostredníctvom posilnenej medzinárodnej spolupráce, do vidieckej infraštruktúry, výskumu a školiacich služieb pre poľnohospodárstvo, rozvoj technológií a rastlinných a génových bánk na zvýšenie výrobných kapacít v poľnohospodárstve v rozvojových krajinách, najmä v najmenej rozvinutých krajinách
- 2.b Upraviť a zabrániť obchodným reštrikciám a deformáciám na svetových poľnohospodárskych trhoch, a to aj prostredníctvom paralelnej eliminácie všetkých foriem dotácií poľnohospodárskeho vývozu a všetkých vývozných opatrení s podobným účinkom, v súlade s mandátom Rozvojového kola z Dohy
- 2.c Prijatť opatrenia na zabezpečenie riadneho fungovania komoditného trhu s potravinami a ich derivátmi a uľahčiť včasný prístup k trhovým informáciám, vrátane zásob potravín, s cieľom prispieť k obmedzeniu extrémnej volatility cien potravín

3. Zabezpečiť kvalitu zdravia a života pre všetky vekové kategórie

- 3.1. Do roku 2030 znížiť globálnu pôrodnú úmrtnosť na menej ako 70 zo 100 000 úmrtí
- 3.2. Do roku 2030 zabrániť predvídateľným úmrtiam novorodencov a detí vo veku do 5 rokov, pričom by mali všetky krajiny smerovať k zníženiu dojčenskej úmrtnosti na úroveň menšiu ako 12 z 1 000 detí a úmrtnosti detí do 5 rokov na úroveň nižšiu ako 25 z 1 000 detí
- 3.3. Do roku 2030 ukončiť epidémiu AIDS, tuberkulózy, malárie a zanedbávaných tropických chorôb a bojovať proti hepatitíde a iným prenosným chorobám
- 3.4. Do roku 2030 znížiť o tretinu predčasnú úmrtnosť z neprenosných chorôb prostredníctvom prevencie a liečby a podporovať duševné zdravie a pohodu
- 3.5. Posilniť prevenciu a liečbu užívania návykových látok, vrátane narkotík a škodlivého požívania alkoholických nápojov
- 3.6. Do roku 2020 znížiť o polovicu globálny počet úmrtí a zranení spôsobených dopravnými nehodami
- 3.7. Do roku 2030 zabezpečiť univerzálny prístup k službám sexuálnej a reprodukčnej zdravotnej starostlivosti, vrátane plánovania rodiny, informáciám a vzdelávaniu a integráciu reprodukčného zdravia do národných stratégií a programov

- 3.8. Dosiahnuť všeobecné zdravotné poistenie, vrátane ochrany finančných rizík, prístupu k službám kvalitnej zdravotnej starostlivosti a prístupu k bezpečným, efektívnym, kvalitným a cenovo dostupným základným liekom a očkovacím látkam pre všetkých
- 3.9. Do roku 2030 podstatne znížiť počet úmrtí a chorôb z nebezpečných chemických látok a vzduchu, vody a znečistenej pôdy a kontaminácie
  - 3.a Posilniť implementáciu Dohovoru o kontrole tabaku Svetovej zdravotnej organizácie vo všetkých krajinách
  - 3.b Podporovať výskum a rozvoj vakcín a liekov na prenosné a neprenosné choroby, ktoré ovplyvňujú najmä rozvojové krajiny, poskytnúť prístup k cenovo dostupným základným liekom a vakcínam v súlade s Deklaráciou z Dohy o dohode TRIPS a verejnom zdraví, ktorá potvrdzuje právo rozvojových krajín plne využívať ustanovenia Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva, pokiaľ ide o flexibilitu na ochranu verejného zdravia, a najmä poskytnutie prístupu k liekom pre všetkých
  - 3.c Podstatne zvýšiť financovanie zdravotníctva a nábor, rozvoj, školenia a udržanie pracovníkov v zdravotníctve v rozvojových krajinách, najmä v najmenej rozvinutých krajinách a malých ostrovných rozvojových štátoch
  - 3.d Posilniť kapacity všetkých krajín, predovšetkým rozvojových krajín, na včasné varovanie, znižovanie rizík a manažment národných a globálnych zdravotných rizík
- 4. Zabezpečiť inkluzívne, spravodlivé a kvalitné vzdelanie a podporovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie pre všetkých**
  - 4.1. Do roku 2030 zabezpečiť, aby všetky dievčatá a chlapci završili bezplatné, rovnaké a kvalitné primárne a sekundárne vzdelávanie vedúce k relevantným a efektívnym výsledkom vzdelávania
  - 4.2. Do roku 2030 zabezpečiť, aby všetky dievčatá a chlapci mali prístup ku kvalitnému rozvoju v ranom detstve, starostlivosti a predškolskému vzdelávaniu, a aby boli pripravené pre základné vzdelávanie
  - 4.3. Do roku 2030 zabezpečiť rovnaký prístup pre všetky ženy a mužov k cenovo dostupnému a kvalitnému technickému, odbornému a terciárnemu vzdelaniu, vrátane univerzitného vzdelania
  - 4.4. Do roku 2030 podstatne zvýšiť počet mladých ľudí a dospelých, ktorí majú relevantné zručnosti, vrátane technických a odborných zručností, pre zamestnanie, dôstojné pracovné miesta a podnikanie
  - 4.5. Do roku 2030 odstrániť rodové rozdiely vo vzdelávaní a zabezpečiť rovnaký prístup ku všetkým stupňom vzdelávania a odbornej prípravy pre zraniteľné, vrátane osôb so zdravotným postihnutím, domorodé obyvateľstvo a deti v zraniteľných situáciách
  - 4.6. Do roku 2030 zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia a podstatná časť dospelých, mužov i žien, dosiahli čitateľskú a matematickú gramotnosť

- 4.7. Do roku 2030 zabezpečiť, aby všetci študenti získali vedomosti a zručnosti potrebné na podporu udržateľného rozvoja, okrem iného aj prostredníctvom vzdelávania pre trvalo udržateľný rozvoj a spôsob života, ľudských práv, rodovej rovnosti, podpory kultúry mieru a nenásilia, globálneho občianstva a oceňovania kultúrnej rozmanitosti a prínosu kultúry k trvalo udržateľnému rozvoju
- 4.a Vybudovať a modernizovať vzdelávacie zariadenia, ktoré sú určené pre deti, osoby so zdravotným postihnutím a citlivé na rodovú rovnosť, a zaistiť bezpečné, nenásilné, inkluzívne a efektívne vzdelávacie prostredie pre všetkých
- 4.b Do roku 2020 podstatne zvýšiť počet štipendií, ktoré sú k dispozícii pre rozvojové krajiny, najmä pre najmenej rozvinuté krajiny, malé ostrovné rozvojové štáty a africké krajiny, na zápis do vysokoškolského vzdelávania, vrátane odbornej prípravy a informačných a komunikačných technológií, technických, inžinierskych a vedeckých programov v rozvinutých krajinách a ďalších rozvojových krajinách
- 4.c Do roku 2030 podstatne zvýšiť prílev kvalifikovaných učiteľov, a to aj prostredníctvom medzinárodnej spolupráce pre vzdelávanie učiteľov v rozvojových krajinách, najmä v najmenej rozvinutých krajinách a malých ostrovných štátoch

5. Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie žien a dievčat

- 5.1. Odstrániť všetky formy diskriminácie žien a dievčat vo svete
- 5.2. Odstrániť všetky formy násilia voči ženám a dievčatám vo verejnej aj súkromnej sfére, vrátane obchodu s ľuďmi a sexuálneho a iného vykorisťovania
- 5.3. Odstrániť všetky škodlivé praktiky, ako je napríklad detský, predčasný a nútený sobáš a mrzačenie ženských pohlavných orgánov
- 5.4. Rozpoznať a vážiť si neplatenú starostlivosť a domáce práce prostredníctvom poskytovania verejných služieb, infraštruktúry a politik na sociálnu ochranu a podporu spoločnej zodpovednosti v domácnosti a rodine
- 5.5. Zabezpečiť plnú a efektívnu účasť žien a rovnosť príležitostí pre vedenie na všetkých úrovniach rozhodovania v politickom, ekonomickom a verejnom živote
- 5.6. Zabezpečiť univerzálny prístup k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a reprodukčným právam, ako bolo dohodnuté v súlade s Akčným programom Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji a s Pekinskou akčnou platformou a výslednými dokumentmi revízných konferencií
- 5.a Uskutočniť reformy, ktoré by zabezpečili ženám rovnaké práva na ekonomické zdroje, ako aj prístup k vlastníctvu a kontrole pôdy a iných foriem vlastníctva, finančným službám, dedičstvu a prírodným zdrojom v súlade s národnou legislatívou
- 5.b Zvýšiť využívanie technológií, najmä informačných a komunikačných technológií na podporu a posilnenie postavenia žien

- 5.c Prijat' a posilniť politiky a vykonateľné právne úpravy na presadzovanie rodovej rovnosti a posilnenie postavenia žien a dievčat na všetkých úrovniach

6. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľný manažment vodných zdrojov a hygienu pre všetkých

- 6.1. Do roku 2030 dosiahnuť všeobecný a rovný prístup k bezpečnej a cenovo dostupnej pitnej vode pre všetkých
- 6.2. Do roku 2030 dosiahnuť prístup k adekvátnej a spravodlivej sanitácii a hygiene pre všetkých a odstrániť otvorené vylučovanie, so zvláštnym dôrazom na potreby žien a dievčat a ľudí v zraniteľnej situácii
- 6.3. Do roku 2030 zlepšiť kvalitu vody znížením znečistenia, odstránením dumpingu a minimalizáciou vypúšťania nebezpečných chemických látok a materiálov, znížiť o polovicu podiel nečistených odpadových vôd a podstatne zvýšiť recykláciu a bezpečné opätovné využitie materiálov po celom svete
- 6.4. Do roku 2030 podstatne zvýšiť efektívnosť využívania vody o všetkých sektoroch a zabezpečiť výbery a dodávky sladkej vody s cieľom riešiť nedostatok vody a podstatne znížiť počet ľudí, ktorí trpia nedostatkom vody
- 6.5. Do roku 2030 implementovať integrované riadenie vodných zdrojov na všetkých úrovniach, a to aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce
- 6.6. Do roku 2020 chrániť a obnovovať ekosystémy súvisiace s vodou, vrátane hôr, lesov, mokradí, riek a jazier
- 6.a Do roku 2030 rozšíriť medzinárodnú spoluprácu a podporu budovania kapacít v rozvojových krajinách v programoch a aktivitách súvisiacich s vodou a sanitáciou, vrátane zberu vody, odsolovania, účinnosti vody, čistenia odpadových vôd, recyklácie a opätovného použitia technológií
- 6.b Podporovať a posilňovať účasť miestnych komunít na zlepšovaní manažmentu vody a sanitácie

7. Zabezpečiť prístup k cenovo dostupnej, spoľahlivej, udržateľnej a modernej energii pre všetkých

- 7.1. Do roku 2030 zabezpečiť univerzálny prístup k cenovo dostupným, spoľahlivým a moderným energetickým službám
- 7.2. Do roku 2030 podstatne zvýšiť podiel obnoviteľných energií na energetickom mixe
- 7.3. Do roku 2030 zdvojnásobiť globálnu mieru zlepšenia v energetickej účinnosti
- 7.a V roku 2030 posilniť medzinárodnú spoluprácu s cieľom uľahčiť prístup k výskumu čistej energie a technológií, vrátane obnoviteľných zdrojov energie, energetickej účinnosti a pokročilým a čistejším technológiám fosílnych palív, a podporovať investície do energetickej infraštruktúry a čistých energetických technológií

7.b Do roku 2030 rozšíriť infraštruktúru a modernizovať technológie pre zabezpečenie moderných a udržateľných energetických služieb pre všetkých v rozvojových krajinách, najmä najmenej rozvinutých krajinách, malých ostrovných štátoch a vnútrozemských rozvojových krajinách v súlade s ich podpornými programami

8. Podporovať udržateľný a inkluzívny ekonomický rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých

8.1. Udržať ekonomický rast per capita v súlade s národnými podmienkami, a najmä 7%-ný rast hrubého domáceho produktu ročne v najmenej rozvinutých krajinách

8.2. Dosiahnuť vyššiu úroveň hospodárskej produktivity prostredníctvom diverzifikácie, technologickej modernizácie a inovácií, okrem aj prostredníctvom zamerania na sektory s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom pracovnej sily

8.3. Podporovať politiky orientované na rozvoj, ktoré podporujú produktívne aktivity, vytváranie vhodných pracovných miest, podnikanie, kreativitu a inovácie, a tiež podporovať formalizáciu a rast mikro-podnikov, malých a stredných podnikov, okrem iného prostredníctvom prístupu k finančným službám

8.4. Do roku 2030 postupne zlepšiť globálnu efektivitu zdrojov v spotrebe a výrobe a snahu oddeliť ekonomický rast od environmentálnej degradácie v súlade s 10-ročnými rámcovými programami pre trvalo udržateľnú spotrebu a výrobu a vedúcou pozíciou rozvinutých krajín

8.5. Do roku 2030 dosiahnuť plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetky ženy a mužov, vrátane mladých ľudí a osôb so zdravotným postihnutím, a rovnakú odmenu za prácu rovnakej hodnoty

8.6. Do roku 2020 podstatne znížiť podiel mladých ľudí bez zamestnania, vzdelania alebo odbornej prípravy

8.7. Prijatť okamžité a účinné opatrenia na odstránenie nútenej práce, odstrániť moderné otroctvo a obchod s ľuďmi a zabezpečiť zákaz a odstránenie najhorších foriem detskej práce, vrátane najímania a využívanie detských vojakov, a do roku 2025 odstrániť detskú prácu vo všetkých jej formách

8.8. Chrániť pracovné práva a podporovať bezpečné pracovné prostredie pre všetkých zamestnancov, vrátane migrujúcej pracovnej sily, najmä ženských migrantov a ľudí s neistým zamestnaním

8.9. Do roku 2030, navrhnuť a implementovať politiky na podporu udržateľného cestovného ruchu, ktorý vytvára pracovné miesta a podporuje miestnu kultúru a produkty

8.10. Posilniť kapacity domácich finančných inštitúcií na podporu a rozšírenie prístupu k bankovníctvu, poisťovníctvu a finančným službám pre všetkých

- 8.a Zvýšiť pomoc na podporu obchodu pre rozvojové krajiny, najmä najmenej rozvinuté krajiny, okrem iného prostredníctvom Integrovaného rámca pre technickú pomoc súvisiacu s obchodom najmenej rozvinutým krajinám
- 8.b Do roku 2020 vyvinúť a sprevádzkovať globálnu stratégiu pre zamestnanosť mladých ľudí a implementovať Globálny pakt o pracovných miestach Medzinárodnej organizácie práce
- 9. Vybudovať odolnú infraštruktúru, podporovať udržateľnú a inkluzívnu industrializáciu a inovácie**
  - 9.1. Rozvíjať kvalitnú, spoľahlivú, udržateľnú a odolnú infraštruktúru, vrátane regionálnej a cezhraničnej infraštruktúry, na podporu ekonomického rozvoja a ľudského blahobytu, so zameraním na cenovo dostupný a spravodlivý prístup pre všetkých
  - 9.2. Podporovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a do roku 2030 výrazne zvýšiť podiel priemyslu na zamestnanosti a hrubom domácom produkte, v súlade s národnými podmienkami, a zdvojnásobiť podiel priemyslu v najmenej rozvinutých krajinách
  - 9.3. Zvýšiť prístup podnikov malého rozsahu a iných podnikov, najmä v rozvojových krajinách, k finančným službám, vrátane dostupných úverov a ich integrácia do hodnotových reťazcov a trhov
  - 9.4. Do roku 2030 modernizovať infraštruktúru a rekonštruovať priemysel tak, aby boli udržateľné s vyššou efektívnosťou využívania zdrojov a väčšou mierou využívania čistých environmentálne šetrnejších technológií a priemyselných procesov, pričom všetky krajiny prijímú opatrenia v súlade so svojimi možnosťami
  - 9.5. Posilniť vedecký výskum, modernizovať technologické kapacity priemyselných odvetví vo všetkých krajinách, najmä v rozvojových krajinách, tiež do roku 2030 podporovať inovácie a podstatne zvýšiť počet výskumných a vedeckých pracovníkov na 1 milión obyvateľov a verejné aj súkromné výdavky na výskum a vývoj
  - 9.a Uľahčiť udržateľný a pružný rozvoj infraštruktúry v rozvojových krajinách prostredníctvom väčšej finančnej, technologickej a technickej podpory afrických krajín, najmenej rozvinutých krajín, vnútrozemských rozvojových krajín a malých ostrovných rozvojových štátov
  - 9.b Podporovať domáci technologický vývoj, výskum a inovácie v rozvojových krajinách, vrátane zabezpečenia priaznivého politického prostredia pre priemyselnú diverzifikáciu a pridanú hodnotu komodít
  - 9.c Výrazne zlepšiť prístup k informačným a komunikačným technológiám a snažiť sa poskytovať univerzálny a cenovo dostupný prístup k internetu v najmenej rozvinutých krajinách do roku 2020

10. Znížiť nerovnosti vnútri krajín aj medzi nimi

- 10.1. Do roku 2030 postupne dosiahnuť a udržať rast príjmov spodných 40-tich percent populácie rýchlosťou vyššou než je národný priemer
- 10.2. Do roku 2030 posilniť a podporiť sociálnu, ekonomickú a politickú inklúziu pre všetkých, bez ohľadu na vek, pohlavie, zdravotný stav, rasu, etnickú príslušnosť, pôvod, náboženské vyznanie alebo ekonomické alebo iné postavenie
- 10.3. Zabezpečiť rovnaké príležitosti a zníženie nerovností v príjme, vrátane odstránenia diskriminačných zákonov, politik a opatrení a presadzovať primerané zákony, politiky a opatrenia v tomto ohľade
- 10.4. Prijíť politiky, najmä fiškálne, mzdové a politiky sociálnej ochrany, a postupne dosiahnuť vyššiu rovnosť
- 10.5. Zlepšiť reguláciu a monitorovanie globálnych finančných trhov a inštitúcií a posilniť implementáciu týchto predpisov
- 10.6. Zabezpečiť zvýšenú reprezentáciu a hlas pre rozvojové krajiny v rozhodovacích procesoch globálnych medzinárodných ekonomických a finančných inštitúcií s cieľom poskytovať efektívnejšie, vierohodné, spoľahlivé a legitímne inštitúcie
- 10.7. Uľahčiť riadnu, bezpečnú, pravidelnú a zodpovednú migráciu a mobilitu osôb, vrátane implementácie plánovaných a dobre riadených migračných politík
- 10.a Implementovať zásadu osobitného a rozdielneho zachádzania s rozvojovými krajinami, najmä s najmenej rozvinutými krajinami, v súlade s dohodami Svetovej obchodnej organizácie
- 10.b Podporovať oficiálnu rozvojovú pomoc a finančné toky, vrátane priamych zahraničných investícií, do štátov, ktoré to najviac potrebujú, a najmä najmenej rozvinutých krajín, afrických krajín, malých ostrovných rozvojových štátov a vnútrozemských rozvojových krajín, v súlade s ich národnými plánmi a programami
- 10.c Do roku 2030 znížiť transakčné náklady remitencií na menej ako 3 percentá a odstrániť remitenčné koridory s nákladmi vyššími ako 5 percent

11. Dosiahnuť, aby boli mestá a ľudské sídla inkluzívne, bezpečné, odolné a udržateľné

- 11.1. Do roku 2030 zabezpečiť pre všetkých prístup k primeranému, bezpečnému a dostupnému bývaniu a základným službám a zlepšiť podmienky v slumoch
- 11.2. Do roku 2030 zabezpečiť prístup k bezpečným, dostupným a udržateľným dopravným systémom pre všetkých, zlepšiť bezpečnosť cestnej premávky, a to najmä rozšírením verejnej dopravy s dôrazom na potreby ľudí v zraniteľnej situácii, žien, detí, osôb so zdravotným postihnutím a starších osôb
- 11.3. Do roku 2030 zlepšiť inkluzívnu a udržateľnú urbanizáciu a kapacity pre participatívne, integrované a udržateľné plánovanie a riadenie ľudských sídel vo všetkých krajinách
- 11.4. Posilniť úsilie o ochranu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva

- 11.5. Do roku 2030 výrazne znížiť počet úmrtí, počet postihnutých ľudí a výrazne znížiť priame ekonomické straty vo vzťahu ku globálnemu hrubému domácomu produktu spôsobené katastrofami, vrátane katastrof súvisiacich s vodou, so zameraním na ochranu chudobných a ľudí v zraniteľnej situácii
- 11.6. Do roku 2030 znížiť nepriaznivý environmentálny vplyv miest na obyvateľov, okrem iného aj prostredníctvom dôrazu na kvalitu ovzdušia a manažment komunálneho a iného odpadu
- 11.7. Do roku 2030 poskytovať univerzálny prístup k bezpečnej, inkluzívnej, prístupnej zeleni a verejným priestranstvám, a to najmä pre ženy, deti, staršie osoby a osoby so zdravotným postihnutím
- 11.a Podporovať pozitívne ekonomické, sociálne a environmentálne väzby medzi mestskými, prímestskými a vidieckymi oblasťami prostredníctvom posilnenia národných a regionálnych plánov rozvoja
- 11.b Do roku 2020 výrazne zvýšiť počet miest a sídel, ktoré prijímajú a implementujú integrované politiky a plány na inklúziu, efektívne využívanie zdrojov, zmierňovania a adaptáciu na klimatické zmeny, odolnosť voči katastrofám, a vyvinúť a implementovať holistické riadenia rizika katastrof na všetkých úrovniach v súlade s Rámcom Sendai pre redukciu rizík vzniku katastrof
- 11.c Podporovať najmenej rozvinuté krajiny, najmä prostredníctvom finančnej a technickej asistencie pri budovaní udržateľných a odolných budov s využitím miestnych zdrojov

12. Zabezpečiť zodpovednú spotrebu a výrobu

- 12.1. Implementovať 10-ročný programový rámec na udržateľnú výrobu a spotrebu, pričom potrebné kroky podnikajú všetky krajiny na čele s rozvinutými, s prihliadnutím na vývoj a možnosti rozvojových krajín
- 12.2. Do roku 2030 dosiahnuť udržateľné riadenia a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- 12.3. Do roku 2030 znížiť o polovicu globálne plytvanie potravinami na úrovni maloobchodov aj spotrebiteľov a znížiť straty potravín v celom výrobnom a zásobovacom reťazci, vrátane pozberových strát
- 12.4. Do roku 2020 dosiahnuť environmentálne priaznivé nakladanie s chemikáliami a odpadom počas ich celého cyklu v súlade s dohodnutým medzinárodným rámcom, a výrazne znížiť ich uvoľňovanie do ovzdušia, vody a pôdy, aby sa minimalizoval ich škodlivý vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie
- 12.5. Do roku 2030 výrazne znížiť produkciu odpadov prostredníctvom prevencie, znižovania, recyklácie a opätovného použitia

- 12.6. Podporovať podniky, najmä veľké a nadnárodné spoločnosti, aby prijali trvalo udržateľné praktiky a integrovali informácie o udržateľnosti do svojich cyklov podávania správ
- 12.7. Presadzovať postupy verejného obstarávania, ktoré sú udržateľné v súlade s národnými politikami a prioritami
- 12.8. Do roku 2030 zabezpečiť, aby ľudia po celom svete mali relevantné informácie a povedomie o trvalo udržateľnom rozvoji a životnom štýle v harmónii s prírodou
- 12.a Podporovať rozvojové krajiny v posilňovaní svojich vedeckých a technologických kapacít s cieľom prejsť k udržateľnejším modelom spotreby a výroby
- 12.b Vyvinúť a implementovať nástroje na monitorovanie dopadov udržateľného rozvoja na udržateľný cestovný ruch, ktorý vytvára pracovné miesta a podporuje miestnu kultúru a produkty
- 12.c Racionalizovať neefektívne dotácie na fosílna palivá, ktoré podporujú nadbytočnú spotrebu odstránením narušenia trhu, v súlade s národnými podmienkami, vrátane reštrukturalizácie daní a rušenia uvedených škodlivých dotácií tam, kde existujú, aby odrážali ich dopady na životné prostredie, pričom sa berú plne do úvahy špecifické potreby a postavenie rozvojových krajín a minimalizovať možné negatívne dopady na ich rozvoj spôsobom, ktorý chráni chudobných a postihnuté komunity

13. Prijat' okamžité opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom

- 13.1. Posilniť odolnosť a schopnosť adaptácie na nebezpečenstvá súvisiace s klímou a prírodnými katastrofami vo všetkých krajinách
- 13.2. Integrovat' opatrenia v oblasti zmeny klímy do národných politík, stratégií a plánovania
- 13.3. Zlepšiť vzdelávanie, zvyšovanie povedomia a ľudské a inštitucionálne kapacity zmierňovania dopadov, adaptácie a včasného varovania v oblasti klimatických zmien
- 13.a Implementovať záväzky prijaté zmluvnými stranami Rámcového dohovoru OSN o klimatických zmenách, ktoré sú zároveň rozvinutými krajinami s cieľom mobilizovať spolu 100 miliárd USD ročne do roku 2020 zo všetkých zdrojov na riešenie potrieb rozvojových krajín v kontexte zmysluplných zmierňujúcich opatrení a transparentnosti implementácie a plne sprevádzkovať Zelený klimatický fond prostredníctvom kapitalizácie čo možno najskôr
- 13.b Podporovať mechanizmy pre zvýšenie kapacít pre efektívne plánovanie a riadenie súvisiace s klimatickými zmenami v najmenej rozvinutých krajinách a malých ostrovných rozvojových štátoch, vrátane zamerania na ženy, mladých ľudí a miestne a marginalizované komunity

14. Konzervovať a udržateľne využívať oceány, moria a vodné zdroje pre trvalo udržateľný rozvoj

- 14.1. Do roku 2025 predchádzať a výrazne znížiť znečistenie všetkých druhov slaných vôd, najmä z pozemných činností, vrátane námornej sutiny a znečistenia živinami
- 14.2. Do roku 2020 udržateľne spravovať a chrániťorské a pobrežné ekosystémy, aby sa zabránilo značným nepriaznivým dopadom, okrem iného prostredníctvom posilnenia ich odolnosti, a prijať opatrenia na ich obnovu s cieľom dosiahnuť zdravie a produktivitu oceánov
- 14.3. Minimalizovať a riešiť dopady okysľovania oceánov, okrem iného prostredníctvom posilnenej vedeckej spolupráce na všetkých úrovniach
- 14.4. Do roku 2020 efektívne regulovať zber a odstrániť nadmerný rybolov, nezákonný, neohlásený a neregulovaný rybolov a deštruktívne metódy rybolovu a implementovať plány riadenia na vedeckom základe s cieľom v čo najkratšom čase obnoviť populáciu rýb, prinajmenšom na úroveň, ktorá prinesie maximálny udržateľný výnos s prihliadnutím na biologické vlastnosti
- 14.5. Do roku 2020 zachovať aspoň 10 percent pobrežných a morských oblastí, v súlade s národným a medzinárodným právom a na základe najlepších dostupných vedeckých informácií
- 14.6. Do roku 2020 zakázať niektoré formy dotácií v oblasti rybolovu, ktoré prispievajú k nadmernej kapacite a nadmernému rybolovu, odstrániť dotácie, ktoré prispievajú k nelegálnemu, neohlásenému a neregulovanému rybolovu a upustiť od zavádzania nových dotácií s podobným účinkom, s prihliadnutím na to, že špeciálne a odlišné zaobchádzanie s rozvojovými krajinami a najmenej rozvinutými krajinami by malo byť neoddeliteľnou súčasťou rokovaní o rybolovných dotáciách na pôde Svetovej obchodnej organizácie
- 14.7. Do roku 2030 zvýšiť ekonomické výhody pre malé ostrovné rozvojové štáty a najmenej rozvinuté krajiny z udržateľného využívania morských zdrojov, a to aj prostredníctvom udržateľného riadenia rybolovu, avakultúry a cestovného ruchu
- 14.a Zvýšiť vedecké poznatky, rozvíjať výskumné kapacity a prenášať morské technológie, s ohľadom na kritériá a usmernenia Medzivládnej oceánografickej komisie o prevode morskej technológie, s cieľom zlepšiť zdravie oceánov a zvýšiť prínos morskej biodiverzity na rozvoj rozvojových krajín, najmä malých ostrovných rozvojových štátov a najmenej rozvinutých krajín
- 14.b Zabezpečiť prístup k morským zdrojom a na trhy pre malých rybárov
- 14.c Posilniť ochranu a trvalo udržateľné vyžívanie oceánov a ich zdrojov prostredníctvom implementácie medzinárodného práva ako je odzrkadlené v Dohovore o morskom práve, ktorý stanovuje právny rámec na ochranu a udržateľné využívanie oceánov a ich zdrojov, ako bolo uvedené v bode 158 dokumentu „The Future We Want“

15. Chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie suchozemských ekosystémov, udržateľný manažment lesov, bojovať proti dezertifikácii, zastaviť a zvrátiť degradáciu pôdy a zastaviť stratu biodiverzity

- 15.1. Do roku 2020 zabezpečiť ochranu, obnovu a trvalo udržateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, najmä lesov, mokradí, hôr a pevniny v súlade so záväzkami z medzinárodných dohôd
- 15.2. Do roku 2020 podporovať implementáciu trvalo udržateľného hospodárenia so všetkými druhmi, lesov, zastaviť deforestáciu, obnoviť degradované lesy a podstatne zvýšiť zalesňovanie a obnovu po celom svete
- 15.3. Do roku 2030 bojovať proti dezertifikácii, obnoviť degradovanú pôdu a pozemky, vrátane pozemkov postihnutých dezertifikáciou, suchom a záplavami, a usilovať o dosiahnutie sveta bez degradovanej pôdy
- 15.4. Do roku 2030 zabezpečiť zachovanie horských ekosystémov vrátane ich biodiverzity s cieľom zvýšiť ich schopnosť poskytovať výhody, ktoré sú nevyhnutné pre trvalo udržateľný rozvoj
- 15.5. Prijatť naliehavé a významné opatrenia na zníženie degradácie prírodných stanovišť, zastaviť stratu biodiverzity a do roku 2020 chrániť a zabrániť vyhynutiu ohrozených druhov
- 15.6. Podporovať spravodlivé a rovné rozdeľovanie výhod vyplývajúcich z využívania genetických zdrojov a podporovať primeraný prístup k týmto zdrojom v súlade s medzinárodnými dohodami
- 15.7. Prijatť naliehavé opatrenia na odstránenie pytlactva a pašovania chránených druhov rastlín a živočíchov a riešiť ponuku aj dopyt po nelegálnych zvieratách a rastlinách z voľnej prírody
- 15.8. Do roku 2020 zaviesť opatrenia proti zavlečeniu a podstatne znížiť vplyv inváznych druhov na súši aj vodných ekosystémoch a kontrolovať alebo odstrániť prioritné druhy
- 15.9. Do roku 2020 integrovať hodnoty ekosystém a biodiverzitu do národného a regionálneho plánovania, rozvojových procesov a stratégií na odstránenie chudoby
- 15.a Mobilizovať a výrazne zvýšiť finančné zdroje zo všetkých zdrojov na zachovanie a udržateľné využívanie biodiverzity a ekosystémov
- 15.b Mobilizovať významné zdroje zo všetkých zdrojov a úrovní na financovanie udržateľného hospodárenia s lesmi a poskytnúť adekvátne impulzy rozvojovým krajinám na uskutočnenie takéhoto hospodárenia, vrátane ochrany a obnovy lesov
- 15.c Posilniť globálnu podporu úsilia bojovať proti pytlactvu a obchodovaniu s chránenými druhmi, okrem iného prostredníctvom zvyšovania kapacít miestnych komunít využívať príležitosti trvalo udržateľnej obživy

16. Podporovať mierové a inkluzívne spoločnosti, zabezpečiť prístup k spravodlivosti a vybudovať efektívne, zodpovedné a inkluzívne inštitúcie na všetkých úrovniach

- 16.1. Výrazne znížiť všetky formy násilia a s ním súvisiacu úmrtnosť všade vo svete
- 16.2. Odstrániť zneužívanie, vykorisťovanie, obchodovanie s ľuďmi a všetky formy násilia a mučenia detí
- 16.3. Podporovať právny štát na národnej aj medzinárodnej úrovni a zabezpečiť rovnaký prístup k spravodlivosti pre všetkých
- 16.4. Do roku 2030 výrazne znížiť nezákonné finančné toky a toky zbraní, posilniť zotavenia návrat odcudzených aktív a bojovať proti všetkým formám organizovaného zločinu
- 16.5. Podstatne znížiť korupciu a úplatkárstvo vo všetkých formách
- 16.6. Rozvíjať efektívne, spoľahlivé a transparentné inštitúcie na všetkých úrovniach
- 16.7. Zabezpečiť vnímavé, inkluzívne, participatívne a reprezentatívne rozhodovanie na všetkých úrovniach
- 16.8. Rozšíriť a posilniť participáciu rozvojových krajín v inštitúciách s globálnym dosahom
- 16.9. Do roku 2030 poskytnúť právnu subjektivitu pre všetkých, vrátane registrácie narodenia
- 16.10. Zabezpečiť verejný prístup k informáciám a chrániť základné slobody v súlade s národnými a medzinárodnými dohodami
- 16.a Posilniť príslušné národné inštitúcie, a to aj prostredníctvom medzinárodnej spolupráce, na budovanie kapacít na všetkých úrovniach, najmä v rozvojových krajinách s cieľom zabrániť násiliu a bojovať proti terorizmu a kriminalite
- 16.b Podporovať a presadzovať nediskriminačné zákony a politiky pre trvalo udržateľný rozvoj

17. Posilniť prostriedky implementácie a revitalizovať globálne partnerstvo pre trvalo udržateľný rozvoj

- 17.1. Posilniť mobilizáciu domácich zdrojov, a to aj prostredníctvom medzinárodnej podpory rozvojovým krajinám, na zlepšenie domácich kapacít na výber daní a iných príjmov
- 17.2. V prípade rozvinutých krajín plne implementovať záväzky z oficiálnej rozvojovej pomoci, vrátane záväzkov mnohých rozvinutých krajín dosiahnuť cieľ 0,7 percent ODA/HND smerujúcich do rozvojových krajín a 0,15 až 0,29 percent ODA/HND smerujúcich do najmenej rozvinutých krajín; Poskytovatelia ODA sa týmto vyzývajú, aby zvážili vytýčiť si cieľ poskytnúť aspoň 0,20 percent ODA/HND najmenej rozvinutým krajinám
- 17.3. Mobilizovať dodatočné finančné zdroje pre rozvojové krajiny z viacerých zdrojov

- 17.4. Pomáhať rozvojovým krajinám pri dosahovaní dlhodobej udržateľnosti dlhu prostredníctvom koordinovaných politík zameraných na podporu financovania dlhu, oddĺženie a reštrukturalizáciu dlhu a riešiť vonkajší dlh vysoko zadlžených chudobných krajín s cieľom znížiť úzkosť z dlhu
- 17.5. Prijat' a implementovať režimy na podporu investícií pre najmenej rozvinuté krajiny
- 17.6. Vylepšiť spoluprácu medzi Severom a Juhom, Juhom a Juhom, trojstrannú regionálnu a medzinárodnú spoluprácu v oblasti prístupu k vede, technológiám a inováciám a posilniť zdieľanie znalostí za vzájomne dohodnutých podmienok, a to aj prostredníctvom lepšej koordinácie medzi existujúcimi mechanizmami, najmä na úrovni OSN a prostredníctvom mechanizmu uľahčenia globálnej technológie
- 17.7. Podporovať rozvoj, transfer, šírenie a rozširovanie technológií šetrných k životnému prostrediu do rozvojových krajín za výhodných podmienok, vrátane koncesíí a preferenčných podmienok, ktoré sú vzájomne dohodnuté
- 17.8. Plne sprevádzkovať bank technológií a vedy, mechanizmus budovania kapacít na technológie a inovácie pre najmenej rozvinuté krajiny do roku 2017 a zvýšiť používanie príslušných technológií, najmä informačných a komunikačných technológií
- 17.9. Posilniť medzinárodnú podporu na implementáciu efektívneho a cieleného budovania kapacít v rozvojových krajinách na podporu národných plánov implementácie všetkých cieľov udržateľného rozvoja, a to aj prostredníctvom spolupráce medzi Severom a Juhom, Juhom a Juhom a trojstrannej spolupráce
- 17.10. Podporovať univerzálny, na pravidlách založený, otvorený, nediskriminačný a spravodlivý multilaterálny obchodný systém v rámci Svetovej obchodnej organizácie, a to aj prostredníctvom uzavretia rokovaní rozvojovej agendy z Dohy
- 17.11. Výrazne zvýšiť exporty rozvojových krajín, najmä s ohľadom na zdvojnásobenie podielu najmenej rozvinutých krajín na globálnych exportoch do roku 2020
- 17.12. Implementovať včas bezcolný a bezkvótový prístup na trhy pre všetky najmenej rozvinuté krajiny v súlade s rozhodnutiami Svetovej obchodnej organizácie, vrátane zabezpečenia, že preferenčné pravidlá pôvodu uplatniteľné na dovoz z najmenej rozvinutých krajín sú transparentné a jednoduché, a prispievať k uľahčeniu prístupu na trh
- 17.13. Posilniť globálnu makroekonomickú stabilitu, a to aj prostredníctvom koordinácie politík a koherencie politík
- 17.14. Podporovať koherenciu politík pre udržateľný rozvoj
- 17.15. Rešpektovať politický priestor každej krajiny a jej politické vedenie na zavedenie a implementáciu politík na odstránenie chudoby a udržateľný rozvoj
- 17.16. Posilniť globálne partnerstvo pre udržateľný rozvoj, ktoré dopĺňa partnerstvo zainteresovaných strán, ktoré mobilizuje a zdieľa vedomosti, odborné znalosti,

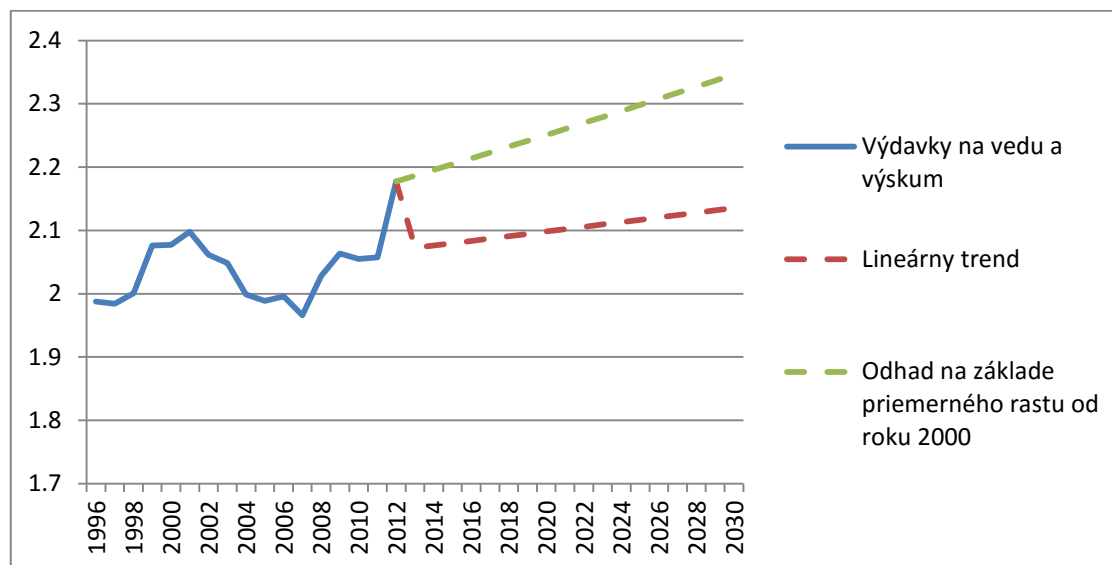
technológie a finančné zdroje na podporu dosiahnutia trvalo udržateľného rozvoja vo všetkých krajinách, najmä rozvojových krajinách

17.17. Podnecovať a podporovať efektívne verejné partnerstvo, partnerstvo verejného a súkromného sektora a občianskej spoločnosti, ktoré stavia na skúsenosti a zdrojoch stratégií pre partnerstvá

17.18. Do roku 2020 zvýšiť podporu budovania kapacít pre rozvojové krajiny, vrátane najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov, výrazne zvýšiť dostupnosť kvalitných, včasných a spoľahlivých údajov členených podľa príjmu, pohlavia, veku, rasy, etnického pôvodu, stavu migrácie, zdravotného postihnutia, geografického umiestnenia a ďalších vlastností relevantných v národnom kontexte

17.19. Do roku 2030 stavať na existujúcich iniciatívach na rozvoj merania pokrou v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, ktoré dopĺňajú hrubý domáci produkt, a podporovať budovanie štatistických kapacít v rozvojových krajinách

Príloha č. 2: Odhad vývoja výdavkov na vedu a výskum (% HDP), 1996-2030

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa WB: World Development Indicators. [cit. 2016-6-24]. Dostupné na internete: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=world-development-indicators&preview=on>